

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 53g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 942 alin. (1) din Codul
civil

CHIȘINĂU

13 octombrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 29 aprilie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 octombrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 942 alin. (1) din Codul civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, ridicată de dl Alexandru Goiman, în interesele Î.M. „Zernoff” S.R.L., în dosarul nr. 2ac-522/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată format din doamnele Ruxanda Pulbere și Viorica Mihăilă și dl Anatol Pahopol de la Curtea de Apel Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 27 noiembrie 2020, S.A. „Cereale-Glodeni” a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „Zernoff” S.R.L. privind încasarea unei sume de bani cu titlu de dobândă de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

4. Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 29 martie 2021, acțiunea a fost admisă parțial.

5. La 29 aprilie 2021, Î.M. „Zernoff” S.R.L. a formulat un apel.

6. În cadrul ședinței de judecată din 12 aprilie 2022, dl Alexandru Goiman a ridicat, în interesele Î.M. „Zernoff” S.R.L., excepția de neconstituționalitate a articolului 942 alin. (1) din Codul civil.

7. Prin Încheierea din 19 aprilie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

9. Prevederile relevante ale Codului civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, sunt următoarele:

Articolul 942

Dobînda de întîrziere în executarea obligațiilor pecuniare

„(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, **creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata**, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că prevederile articolului 942 alin. (1) din Codul civil sunt lipsite de previzibilitate și claritate și contravin articolului 965 alin. (2) din Codul civil, precum și articolului 24 alin. (1) din Codul de executare. Astfel, autorul excepției notează că prevederile contestate stabilesc că creditorul este îndreptățit să solicite dobînda de întîrziere în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, iar prevederile articolului 965 din Codul civil stabilesc că debitorul nu este obligat să plătească dobînda și penalitățile în cazul în care obligația este stinsă. Autorul sesizării consideră că acest paralelism legislativ creează incertitudini în aplicarea legii.

11. Autorul excepției pretinde că dispozițiile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 23, 46, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul civil, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl Alexandru Goiman, în interesele Î.M. „Zernoff” S.R.L., în dosarul nr. 2ac-522/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 942 alin. (1) din Codul civil. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

16. Curtea reține că autorul sesizării a afirmat incidența articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] și 127 [*proprietatea*] din Constituție.

17. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolul 1 alin. (3) din Constituție nu poate fi analizat în mod individual, ci poate interveni dacă este constatată aplicabilitatea unei prevederi din Constituție (a se vedea DCC nr. 115 din 15 iulie 2021, § 19). De asemenea, nici articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 23; DCC nr. 177 din 23 noiembrie 2021, § 37).

18. Cu privire la incidența articolelor 46 și 127 din Constituție, autorul nu a argumentat caracterul contradictoriu al prevederilor contestate cu normele constituționale. În aceste condiții, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate. În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 28 și jurisprudența citată acolo).

19. Suplimentar, Curtea reține că, în argumentele sale, autorul excepției compară, de fapt, norme juridice infraconstituționale atunci când susține că textul contestat din articolul 942 alin. (1) din Codul civil ar face inoperante și lipsite de substanță unele prevederi din articolele 965 alin. (2) din Codul civil și 24 din Codul de executare. În context, Curtea reiterează că o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte sau în același act normativ nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 113 din 15 iulie 2021, § 28; DCC nr. 7 din 20 ianuarie 2022, § 27-28).

20. Prin urmare, date fiind cele menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 942 alin. (1) din Codul civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, ridicată de dl Alexandru Goiman, în interesele Î.M. „Zernoff” S.R.L., în dosarul nr. 2ac-522/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 13 octombrie 2022
DCC nr. 141
Dosarul nr. 53g/2022*